

Belfortoren Onze-Lieve-Vrouwebasiliek Tongeren wordt toegankelijk

| PROJECTEN | ERFGOED | ARCHITECTUUR |

Nadat vele generaties Tongenaren zich de vraag gesteld hadden of de toren van de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek ooit toegankelijk zou zijn om van het schitterende uitzicht te kunnen genieten, is het eindelijk zover. Annemer Verstraete Vanhecke uit Wilrijk is gestart met de uitvoering van het ontsluitingsproject dat werd ontworpen door architectenbureau Michel Janssen uit Tongeren.

Na tientallen jaren van noodherstellingen is een grondige restauratie van de torengelvels en de kerkdaken absoluut vereist om dit gotische toponument te vrijwaren voor de toekomst. Door de ontsluiting van de toren krijgt Tongeren er meteen een extra toeristische attractie bij.

Het museale parcours wordt een onderdeel van het Teseum en vormt dan ook een ideale aanvulling op de recent gerealiseerde schatkamer en de archeologische site onder de kerk.

De reden om het dossier op te starten was dus niet alleen de wens tot ontsluiting van het belfort, maar ook de zeer slechte constructieve toestand van de torengelvels en de kerkdaken. De mergelstenen gelvels en beeldhouwwerken zijn plaatselijk verpoederd waardoor

delen kunnen afbreken met gevaar voor vallende stenen op het Marktplein. Ook een aantal stenen borstweringen en kroonlijsten zijn onstabiel door verroeste ijzeren ankers.

Onherstelbaar beschadigde natuursteen zal worden vernieuwd en kleinere beschadigingen worden hersteld met minerale mortel. Gebarsten elementen worden verankerd en verlijmd. Verweerde beelden en ornamenten ondergaan een conserverende behandeling en het gevelparement wordt zacht gereinigd met stoom. Uitgevallen voegwerk wordt vernieuwd. Gecorrodeerde muurankers worden roestwerend behandeld. Het veelvuldig gebarsten gietijzeren hekwerk rond de toren wordt vakkundig gerepareerd en de houten toegangspoorten worden plaatselijk hersteld.

DAKBEDEKKING

De dakbedekkingen en goten van de kerk verkeren eveneens in een erg slechte toestand. De versleten dakbedekking met natuurleien zal worden vernieuwd. Het houten dakgebinte wordt gerepareerd en behandeld. Rotte spantbenen en gordingen worden polymeerchemisch hersteld en aangetaste delen van bakgoten, muurplaten, kepers en bebordingen worden vervangen.

Loodaansluitingen worden vernieuwd en op de dakvlakken worden Europees genormeerde ladderhaken geplaatst voor een veilige inspectie en onderhoud van de daken. De bakgootbekledingen en licht hellende daken worden vernieuwd in koper. De bliksemafleiderinstallatie wordt geactualiseerd en gekeurd.

Daarnaast wordt een sterk inhoudelijk verhaal gecreëerd waarin de bezoeker ondergedompeld wordt in de rijke geschiedenis van de basiliek en zijn belforttoren. Wie de toren bezoekt, zal kennismaken met de indrukwekkende zolders van de gotische kerk, de historiek van de vier torenspitsen, de beklivende beiaard met zijn klokken, de uurwerkmechaniek en de galerij voor de zevenjaarlijkse toning van de relieken.

Aan de hand van infopanelen en allerlei relicten zoals de authentieke koperen windhaan van het vroegere torendak en de originele maquette van de ooit geplande maar niet voltooide neogotische torenspits, wordt het boeiende verhaal van de toren verteld. Bezoekers kunnen kiezen voor een parcours vol interessante weetjes en opdrachten op maat van kinderen, jongeren of volwassenen.

TRAPPEN

Voor de beklimming zal gebruik gemaakt worden van trappen. De integratie van een lift is onderzocht, maar is niet mogelijk door de historische structuur van de gotische toren en de posities van de beschermde beiaard, de klokken, de uurwerkmechaniek en de gewelven.

In het eerste deel van het parcours neemt de bezoeker de bestaande stenen spiltrap tot op de hoofdzolder van de kerk. Onderweg krijgt hij een uniek zicht op de bovenzijde van de stenen gewelven en op de imposante houten dakstructuur. In het tweede deel zal de

bezoeker via nieuwe loopbruggen en trappen de toren bestijgen. De huidige, steile metalen diensttrappen en ladders uit de twintigste eeuw worden vervangen door een vlotte toegang met veel tussenborden en rustpunten voor de bezoekers.

De nieuwe ingrepen gebeuren in een sobere vormgeving in staal en hout met veel respect voor het historische ge-

bouw. Het versleten stompe torennooddak uit 1907 wordt vervangen door een waterdichte afdekking en een bezoekersplatform met een adembenemend panoramisch uitzicht op de regio. Dit bezoekersplatform wordt geïntegreerd achter de bestaande neogotische stenen borstweringen en zal niet zichtbaar zijn vanuit de stad.

